

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristo-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nanski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Papež, Italija in ostali, posebno katoliški svet.

I.

Različnost naših bralcev nam brani sestaviti visok članek in na drobno razpravljati razmere, v katerih je bil sveti oče nekdanj, v katerih je zdaj in v katerih bo vselej proti Bogu in proti ljudem.

Vendar se nam zdi mogoče, vsaj nekoliko govoriti o reči, katere omenja naslov tega sestavka. Papež sam je o tej stvari govoril v pismu, poslanem državnemu tajniku, kardinalu Rampolli-ju, in je med drugim izrekel, kakor drugače ni bilo pričakovati, da sveti stol spoznava, da je papeževa svetna oblast ustanovljena po previdnosti božji, da se je uničila s silo in krivico, da je to delo cerkvenih sovražnikov in skrivnih družeb, da se zanaša, da papež dobi nazaj svojo svetno oblast še posebno v Rimu, da se papeževa oblast strinja tudi z italijanstvom, in je slednjič v tem pismu izrazil željo, naj se vsi duhovi (ljudje) zanimajo za njegovo važne in pravične namene, da jih spoznajo in podpirajo ne le vsi pravi katoliki, ampak tudi vsi, ki so Italiji odkritosrčno vdani.

Ta izjava je popolnoma v soglasi z izroki svotega stola od tistega časa, ko se je začelo v nasprotju s cerkveno državo napravljati italijansko kraljestvo pod zaščitniki savojskimi vojvodami, kojih vojskovodje so, smelo stopaje pred navdušenimi vojaki, izvršili sicer orjaško delo, ki se pa v svoji celoti po nikakem ne more odobravati ni s stališča navadnega, ni mejnarodnega prava, katero zahtuje je v glavnih potezah že določeno in splošno priznano.

Povsod po svetu pa opazujemo, da se to pravo umika, če tudi po krivici, tako zvanemu narodnostnemu pravu, s katerim nekateri italijanski „patrijeti“ drzno opravičujejo postanek in obstoj sedanjega italijanskega kraljestva. To pravo (narodnostno) ne zastara po njih mnenji, ker sloni na vedno mladi naravi, in ugasne še le, ko v resnici izmrje narod. Dostavljajo, da to pravo še ni veljavno določeno. To

pravo (narodnostno) je toraj podlaga kraljestvu, ki je na krasnem italijanskem polotoku sestavljeno iz podrtin več pravnih držav in se zdaj ponša, kakor bi bilo pravni potomec starega rimskega cesarstva.

Postavimo, da bi bil opravičen naslov italijanskega kralja: „per la volontà della nazione“ (vsled volje naroda), mora papež v prvem delu naslova: „per la grazia di Dio“ (po milosti božji) spoznati smešno pripisovanje daru, katerega nima; in to pripisovanje nosi v sebi začetke kazni božje.

Zakaj? Pridobitev dežel cerkvene države po savojskih vojvodah imenoval je sveti stol vedno rop, ki mora biti kuznovan; in ker je tudi kaznen božja znamenje milosti božje, bi v tem zmislu bil oni naslov že opravičen.

A pogledimo bolj natanko in spoznavajmo voljo italijanskega naroda! Tu ne veljajo novodobni plobisciti (ljudska glasovanja) po kroju Napoleona III, tudi ne republikanska ljudska zastopstva, ki nosijo preveč značaj zapeljanega in ne zavostnega ljudstva; tu tudi ne veljajo konstitucionalna zastopstva, ki kažejo več ali manj sobični značaj v katerih premožnih ljudi: tu veljajo po pošteni poti spoznane resnične težave kacega ljudstva, ki se pa gotovo ne pokažejo v nedoločnem „da“ ali „ne“.

Italijanski narod se kaže v svoji naravni večini, kadar ga ne motijo predrzni rovarji, takega, kakoršno so prekrasne javne stavbe po celi Italiji. In tak je tudi. Če bi se toraj zmanjšal upljiv živahnejših rovarskih kričočev po Italiji, če bi si Italijani v društvenem življenju mirnim potom priborili tako zvani srednji stan in bi toraj Italijani bili dani samim sebi; tedaj se le bi se pokazalo, ali se papež še dalje ima imenovati vjetnika, ali se v Kvinalu italijanski kralj še sme imenovati „per la volontà della nazione re d'Italia“ (po volji naroda kralj Italijanski).

Za bi moralo biti vsakemu omikanemu človeku, če bi se provrat ne godil po mirni premišljeni poti, ako bi se med koloni v Italiji, ki so pravi novodobni sužnji (terrae adscripti, po zemljiščih) našel Spartaens, ki bi ostrim potom vstvarjal tam nove društvene razmere in branil ustalim državam v Ev-

ropi in drugod vsako intervencijo rekoč: l'Italia farà da se (Italija samo vredi svoje zadeve). Pa tudi v slučajih, da v Italiji ostanejo dosedanje društvene razmere in da ne bi se napravil, kakor bi bilo italijanskemu narodu le koristno, tum krepek srednji stan, ni še izključeno, da bi tam do veljave ne prišli močje, ki bi kakor sveti oče Leon XIII, imenovali Italijo svojo ljubljeno domovino in bi s krepkimi čini, pri katerih bi tamošnje vaskozni in brez izjeme katoliško ljudstvo navdušeno sodelovalo, pridobili svetemu stolu prostost in neodvisnost na podlagi svetne oblasti v nekdanjih papeževih deželah, posebno v Rimu. (Dalje pride.)

Čehi na Slovenskem.

Dalje.

Krona vseh slavnosti bil je banket v čitalnici. Banketa se je udeležilo nad 400 oseb, Čehov in Slovencev. Med njimi je bilo tudi mnogo dam. Prvi je napil cesarski svetnik g. Iv. Murnik presvitlemu cesarju Francu Jožefu I. kot cesarju avstrijskemu, kralju češkemu in ilirskemu. (Trikratni slava — kliči se odmevajo in godba zasvira cesarsko pesen, katero vsi stojé poslušajo). Na to spregovori g. Iv. Hribar, predsednik banketu in načelnik odbora za vsprejem Čehov. Govoril je najprej slovenski, potem pa češki. V iskrenih besedah se je spominjal, kako so Čehi vsprejeli Slovence pred dvema letoma v zlatej Pragi in drugih krajih čeških ter se presrečno zahvalil Čehom, da so pred dvema letoma dano obljubo spolnili; zato jim kliče v beli Ljubljani: Pozdravljeni! Dobro došli! (Slava! živijo!) G. dr. Schmaus napije bodočnosti in razcvitu bele Ljubljane, ki ni več ognjišče naših nasprotnikov, ampak glavno mesto Slovenije. V imenu mesta se zahvali g. Schmausu podžupan Ljubljanski, g. Vaso Petričič ter napije stolnemu mestu češkemu: „Slava slovenskej Pragi!“ Za g. Petričičem je govoril g. A. Srb, naglašujoč vzajemno kulturno borbo med Čehi in Slovenci in napije: „Naj živi narod slovenski!“ Go-

LISTEK.

Bratom Čehom o prihodu na Slovensko.

(Iz Slovana.)

Pozdravljen, slavni rod Libuše.
Pozdravljen, Čeha hrabri ród!
Iz dná Vam kličem polne duše
Za Vašega prihoda god.
I jaz sem bil pri Vas, pri bratih,
Zavzét sem gledal češki svet;
Še snivam o teh dnevih zlatih,
In snival bom do konca let.
Kakó lepó ste nas sprejéli,
Kakó sijajao in sréno!
Kakó ste k sreču nas prižéli,
Le brata more brát takó!
Nebó je pač pri Vas hladnoje,
A srce Vaše hladno n í,
Za dom Vam mili silno vreje,
Za brate rodne plamení.
Ta ogenj Vaš smo mi čutili,
Saj grél nas Vaših src je zár,
Navdušenje pri Vas smo pili
Za domovinsko sveto stvar.
Sladkó nam duše je napájaj
Beséd in pesmi Vaših glas,
Značá: nas Vaših moč je bájal *)
In Vaših žen in dívek krasí!
Mest Vaših gledali smo čúda,
In videli Vaš sveti bój,
Plod Vašega smo zrlí truda:
Razvét Vaš krasni in razvój.
Vaš grád smo videli kraljévi,
Kjer kralj je mnog med Vami žil:
*) očaroval.

Pred nami vstajali so dnévi,
Ko Čeh je silen, sréden bil.
Tisoč smo zrlí spomeníkov
Iz burnih, toda slavnih dní,
Spominjali se bojevnikov,
Ki za Vaš dom so lili krí.
O bójih davnih, davní slavi
Vaš hrib in dol pomník je vsak,
Da, vsak Vaš kameu glasno pravi,
Da Čeh je vedno bil junak.
Iz tistih dób še slavne móče,
Še cépe trdno hraníte,
Še dedov hrabra kri v Vas tóče,
Da dom kot dedje braníte!
A treba ni za dóna slavo,
Da kri zdaj sréno líte,
No bój junašk za staro pravo
Zdaj z uma mečem bíjeto.
In lepše blažje lovoríke
Iz dol prosvéte zívate,
In večnokrasne spomeníke
Duševne zdaj si zívate.
Svetóvne zmáge že odnáša
Zdaj češki um in češka dlán,
Povsod zmáguje godba Vaša,
Povsod Vaš spév je slavnoznán!
Daj Bog, da tudi staro pravo,
Zmagalno priboríte si,
Da davno, nevenóčo slavo
Zdaj z novo pomnožíte si.
Zato, oj, slavni rod Libuše,
Nebeški čúvaj Te Gospód,
Bog žívi Vas, oj, bratske duše,
Bog žívi ves Vaš hrabri ród!

S. Gregorčič.

Životopis ranjkega Št. Kocijančiča,

prof. bogoslovja v Gorici, kakor ga je sam spisal.

Rojen v Ipavi dne 25. decembra 1818, od malo premožnih starišev Jakoba in Mariane, (rojena Uršid iz Slapa), sem bil do leta 1830 doma in ondi hodil v prve šole. Ko je moj brat France 4. oktobra 1829. novo mašo odpel, je bil napravil moje starše, da so še mene dali v Gorico v šolo. Leta 1830 sem bil že v Gorici v tretjem nemškem razredu. Ker sem se pridno učil, in konec leta lepo darilo domu prinesel, me je brat dal v latinske šole, kjer sem se tudi večidel tako dobro obnašal, da sem bil med prvimi. Že v četrtem razredu gimnazije se mi je dopadala poezija, posebno pa tudi slovenščina. Ali brez vsa temelja sem začel slovensko pisati tako, kakor sem ravno takrat znal. Latinske in modroslovske šole sem srečno dostal v Gorici. Leta 1839 sem bil po prizadevanji prof. Kaiserja sprejet v bogoslovne šole v Gorici. Kakor pa začeni od tretje latinske šole, sem tudi še to leto 1839 druge otroke učil, in to leto sem stanoval pri tadašnjem kresijskem poglavarju grofu Venceslavu Gleibachu, čegar otroke sem učil. V letu 1840 sem v drugem letu bogoslovja bival v semenišči. Tu sem začel nekaj ilirskega se učiti. Največ pa sem v slovenščini se vaditi začel v letu 1841, ko sem bil že v tretjem letu bogoslovja. Za jeziko sem imel vedno posebno nagnenje. Razum svojega slovenskega sem tedaj že tudi nemško, latinsko in laško govoril, in zraven tega se učil hebrejskega, arabskega, kaldejskega, sirjanskega in ilirskega. Grškega sem se bil nekoliko navadil po šolah. Leta 1841 je bil tadaj začetek mojemu slovenskemu pisarenju. Da resnice ne zamolčim, moram spoznati, da je bil prav za prav ranjki g. Valentin Stanič,

vorniku se zahvali g. dr. Jos. Vošnjak ter nazdravi Čehom: „Živeli Čehi!“

Dalje so govorili še gg. Ekert, dr. Ferjančič, Luka Svetec, dr. Ryba, dr. Hudnik, Ana Dumkova, Gabrijela Preissova, kanonik Klun, i. dr. Vseh govornikov je bilo 22. Sredi banketa naznani g. Hribar, da so Čehi podarili za „Narodni Dom“ v Ljubljani 500 gl., na kar so klicali Slovence: „Slava bratom Čehom!“

Po banketu so šli Čehi na pokopališče ter položili tri vence na grobe in sicer Bleiweisu, Vodniku in Čehu Reslju. Zvečer je priredilo pevsko društvo „Slavec“ bratom Čehom na čast koncert na Kozlerjevem vrtu. Tu se je zbrala nepresteta množica naročn. Veselico je motil dež; a ni je razginal, kar je pripisati izbornemu petju „Slavčevemu“. Vmes sta se oglašala tudi „Kytara“ in mešani zbor Šišenske čitalnice ter tako poveličevala in utrjevala vzajemnost in zlog me Čehi in Slovenci.

11. avgusta zjutraj so šli Čehi pogledat naš prekrasni Bled. Z njimi je bilo tudi več Slovencev. Dan je bil prav jasev, da se je našim bratom zdelo vse še mnogo lepše. Na vseh postajah so pozdravljali Čeha prav navdušeno in iskreno. Ko so zagledali Blejsko jezero, sredi jezera otok s cerkvijo in prekrasno okolico, bili so kar očarani. Niso se mogli nagledati in načuditi prekrasne naravne lepote. Bled jim ostane v vednem spominu. Vrli Bohinjski fantje so razveseljevali naše brate z izbornim petjem.

Ko so se vračali na večer v belo Ljubljano, razsvitljevali so jim pot kresovi po gričih, na Ljubljanskem kolodvoru pa jih je pričakovalo mnogo občinstva. S kolodvora so šli v čitalnico, kjer so se poslavljali drug od drugega.

12. avgusta ob 7. uri zjutraj zbrali so se Čehi na kolodvoru. Da bi se odpeljali v Postojino in od tod v Trst. Ko so posedli v vagone, začel se je oficijalni sloves. Mej slovesom pripeljeta gospi Murnikova in Tavčarjeva 14 mladih gospic, ki so imele polno jerbasa duhtečih šopkov, katere so delile med brate Čeha. Pri slovesu so govorili še podžupan Petričič v imenu mesta in g. Schmaus mu odgovarja v imenu Čehov; g. Hribar nagovori goste v imenu odbora in g. Pitrdle se zahvali. Ko zapiska hlap, sežejo si v roke in Slovenci kličejo dragim gostom: „Z Bogom! Srečen pot! Na svidenje!“

Na poti od Ljubljane do Postojine so bili Čehi na vseh postajah prav pristrčno pozdravljeni. Najlepše je bilo v Postojini. Tu je bilo vse okrašeno z zastavami in zelenjem. Na postaji je pričakovalo naših bratov mnogo društev in zastopstev. Došle goste pozdravi župan g. Vičič v imenu slavnostnega odbora in občinskega zastopa; odzdravi mu g. dr. Schmaus in se mu pristrčno zahvali za sijajni vsprejem v Postojini. Na to pozdravi Čeha dež. poslanec g. Hinko Kavčič, odgovarja mu pa g. dr. Ryba. Po vsprejemu so se vrstili Čehi in Slovenci ter korakali v Postojino, od tod pa v jamo. Pred vhomod pozdravi češko goste c. k. okrajni glavar g. vitez Schwarz, izrazujoč veselje Postojinskega prebivalstva na tem pohodu. Gospodu glavarju se zahvali na prijaznem vsprejemu g. Schmaus. — Jama Postojinska je naše brate Čeha zelo zanimala in ogledali so si vse prostore, ki jih ima jama. V plesni dvorani je svirala godba; Čehi in Čehinje so se v njej zasukali parkrat prav veselo.

Na Kalvariji je stalo 60 pevcev, ki so zapeli cesarsko himno in še dve drugi pesmi. Tudi bengalične ognje so zažigali, da je bilo vse bolj čarobno. Ko so prišli iz jame, šli so obedovat. Zaradi prostora so morali obedovati v treh gostilnah; vendar pa

so se razlegale navdušene napitnice od Čehov in Slovencev. Ko so se poslovili, odpeljali so se Čehi med živijo- in slava-klici proti Trstu. Notranjci in razna njih društva so se zbirali na postajah, da bi videli in pozdravili svoje severne brate. Čehi so bili zelo veseli, videči, da jih čaka toliko zbranega naroda.

Dopisi.

/ Gorici, 24. avgusta. — „Pro patria“ dela za ustanovitev italijanske šole in italijanskega otroškega vrta v Podgori uže od začetka vse nekako na tihem, lo v tovarniških prostorih; tam ima ona svojo zaslombo in svojo moč. Tovarna in „Pro patria“ ista si desna in leva roka. Nju delovanje je slično, a velikodušno ni. Da mora ubegi delavec za pičel zaslužek vse svoje telesne moči žrtvovati tovarnarju v korist, potem pa zarač njega še svoje prepričanje zatajiti in se mu v vseh obzirih podvreči kakor mrtvo orodje, nazadnje pa še največji dar božji, svoje otroke, njemu na ljubo ptujcu prepustiti: ali ni to najhujši sužnost, od katere pravi pesnik: Menj strašna noč je v črne zemlje krili, — „Kot so pod svitlim solncem sužnji dnovi“.

„Pro patria“ se hvali, da ima v Podgori že dosti otrok za šolo; a to je le njeno politično bobnanje, da bi s tem kakega lahkovernega omahljivca na li-manice spravila. Mi se zanašamo, da v Podgori ni takih duševnih rev, ki ne bi upale drugače preživeti, nego da bi za krvavi zaslužek svoje telo in dušo zrtvale potem pa še svoje otroke na milost in nemilost ptujcu podvrge. Nadjamo se, da so vsi napor „Pro patria“ v Podgori le luknja v vodo. Saj italijanščina še nek-daj ni mogla napredovati mej našimi ljudmi, ko so spali, ne pa da bode zdaj, ko so že tako probujeni in zavedni! In zaradi česa li naj bi se naši ljudje učili italijanščine? Je-li jim v stani ta kdaj toliko koristiti, kot bi ž njo časa potratili in se ž njo trudili? Bodo mar morali kedaj iti ž njo na Laško si kruha služiti? Gotove ne, ker ga še Lahom ondot manjka in morajo zahajati k nam, da se preživé. Ali pa, naj so za to učijo italijanščine, da se bodo mogli porazumeti z Lahi, ki zahajajo k nam? To hočejo oni, da bi se mi za nje učili in trudili. Pa dokler oni hodijo k nam kruha iskati, naj se oni učijo našega jezika; kadar bomo pa mi imeli potrebo k njim zahajati, se bomo pa mi učili njih pesem peti.

Večina naših Podgorcev je že toliko probujena in zavedna, da se ne bojimo, da bi se Podgora izne-verila in polasčila. K našim nasprotnikom bi utegnil prestopiti k večemu kak malovrednej, ki je za vsako podlost sposoben; take grinte pa prav radi privoščimo našim sovražnikom, ker taki tako nikjer ne delajo časti in koristi. Če je kak tak človeški izvzrček v Podgori, naj le postane škarijot svojega rodu, to Podgorcem in Slovincem ne bode nič več škodovalo, kot če bi tako pokvarjeno človeče med nami ostalo; zapomni naj si pa, da še pride čas, ko bi lahko dobil od svojih sosedov več pomoči, nego je dobi zdaj od nam sovražnih tujcev za grdo ostudno izdajstvo.

Iz Gorice 24. avgusta. — Podgorci! „Pro patria“ vam je pridobila čast, da se daleč okoli od vas govori. Oči in serca mnogih so zdaj na vas obrnjena. Naše zanimanje pa raste od dneva do dneva vedno bolj. Že se veselimo dne 1. septembra,

nikih, na mojega godu dan, t. j. 26. decembra, sem bil mašnikom posvečen, 28. dan tistega meseca sem pa opravil novo mašo tiho v semenišču v nazočnosti mojih staršev, brata in sestre.

Koncem leta 1842., ko sem se bil popolnoma izšolal, so me o vseh svetih 2. dne novembra dali v Ločnik za osebnega pomagalec ali subsidiarija g. Jožefa Stibiela, tamošnjega fajmštra in dekana. Štiri leta sem bil v tej službi, ki je bila težavna, pa tudi podučivna za me. Proti koncu leta 1845. mi naznani g. Jak. Stibiel, da bo g. Jerič svojo profesuro pastirstva popustil, in prevzel faro v Šempasu; naj se torej pripravljam, ker bi lahko jaz prišel za njim v to službo. Ali ni bilo tako. Na izpraznjeno mesto je bil g. dr. DellaBona Jakob postavljen, meni pa je bilo rečeno, da naj bodem pripravljen, da koncem šolskega leta 1846. prevzamem službo špirituala ali pa profes. stare zaveze, ker g. Jan. Mozetič je imel iti v Ameriko kot misijonar. To leto sem bil dobil tudi nalogo od gorišk. nadškofjskega konsistorija, naj napravim knjižico za slovenske ljudske šole; spisal sem torej a) „Vodnikovo krajnsko pismenost okrajšana“, ki je bila tiskana v Trstu leta 1847. b) „Povestice za prvo začetno šolo v Trstu leta 1846“, in c) „Abecednik za šolo po mestih.“ V Trstu leta 1846, vse zgajčico. Ravno o tem času pa sem bil začel tudi poslovenovati „Novelle morali di Franc. Soave“ na prošnjo goriškega tiskarja Paternollija.

(Koniec prih.)

kateri bo prihodnji četrtek, ko boste vi vsi od prvega do zadnjega svoje otroke v slovenski otroški vrt ali v slovensko dvorazrednico vpisali. Tako boste sijajno pokazali, da za „Pro patria“ in italijanstvo pri vas trava še ne rase in ne bo rasla.

Res je! Mi poznamo vašo narodno, gorečnost in stanovitnost. Vi se ne boste sami narodnim izdajcam pridruževali. Zato smo si svesti in se veselimo, ker bo prihodnji teden „Pro patria“ lahko jasno videla, da je v Podgori na medvedovo-kožo pila, ali popolnoma se prepetnajstila. Tega smo že danes preverjeni; to tudi od vas pričakujemo.

Kdor izmed vas pošlje svoje otroke v laški vrt ali laško šolo, ni vam naklonjen — ni vaš. Tak oče vam bo nakladal vedno večje doklade na davke. On pojde na roko vašim narodnim nasprotnikom in bo pomagal, da vam oni, kakor hitro mogoče, gospodarstvo iz rok vzamejo. Oni bodo zapovedovali, vi pa boste ubogali. Takega bodo zaničevali ne le domačini in Slovenci, ampak kmalu tudi Lahi sami. Mislite li da imajo Lahi radi take begunce, odpadnike, ki svoj jezik zatajijo in se za Italijane štulijo? Nikakor ne. Dokler jih potrebujejo, so jim dobri, kadar pa lahko brez njih opravijo, jih pa z „bastardi“ zmirlajo. Nič se ne bojte, marveč bodite prepričani, da se bo tudi v Podgori tako godilo. Od naših ljudi, ki tam pri vas v tvornicah delajo, slišimo, da imate tudi vi kak par tacihi družin, ki so slovenskega rodu, ki imajo slovenske priimke, se pa tega nekako sramujejo in se z Italijani bratijo. Take zdaj Italijani časte z „nostri fratelli“ in „del nostro sangue della nostra nazionalità“. Ko jih pa odrabijo, zmirlajo jih bodo z izdajicami in begunci. Zato mi take opominjamo, naj popravijo, kar so do zdaj v tej zadevi zagrešili, da jih Italijani sami enkrat ne pahnejo med staro železo. Naj podpirajo občino po svoji moči. Naj se v djanji kažejo take, kakeršni so po imenu, po rodu in po domovji. Naj ne gredo na roko narodnim nasprotnikom, ker s tem škodujejo občinskim in narodnim interesom. Ako pa trdovratni ostanejo in se še dalje tako nehalne in nezveste skazujejo, potem niso več pravi Podgorci. Toraj tudi vi Podgorci ne hodite k njim, ampak „svoji k svojim“. Vašim slovenskim narodnim rokodelcem dajte delo, vašim narodnim krčmarjem nosite svoje desetice, k domačim prijateljem hodite v štacumo! Bote videli, kako hitro jih bo to zdravilo pobiljšalo!

Upamo toraj, da bomo v prihodnji „Soči“ brali to le veselo novico: V Podgori so vsi slovenski starši vse svoje otroke poslali v slovenski otroški vrt in v slovensko dvorazrednico. „Pro patria“ šteje svoje drage na prste in še toliko glav ni, kolikor imati roki prstov.

Podgorci! Tako se je sv. Jerneja dan pri neki mizi o vas mislilo in govorilo. Vi se toraj krepko potegnite za svoj jezik in rod. Vse za vero, dom in cesarja!

Iz Gorice 22. avgusta. Zopet napisi. „Soča“ je v svoji 28. št. t. l. objavila članek z naslovom: „Napisi“, ki je pa le o privatnih napisih govoril in tožil, da celo naši rojaki svoje napise v tuje jezike spreminjajo, kar je žilbog resnično. Jaz pa želim danes nekoliko spregovoriti o javnih napisih. Na tukajšni c. k. gimnaziji vidimo edino italijanski napis: „I. r. istituto di pubblica istruzione“; tako tudi na c. k. realki: „I. r. scuola reale superiore“. Tujec, ki mimo grede vidi te napise, si mora misliti, da so ti zavodi edino italijanski. To je za Slovence gotovo žaljivo. Pa pustimo napise tukaj v mestu, kjer je v tem oziru že tako vse popačeno in narobe. Velika nezmisel so italijanski napisi na velikih katanih, obcesti po Vipavi in na Krasu, ki kažejo ceste; n. p. „Comen — St. Daniel — Gorizia. Samaria — Gorizia.“ Scilla — Gorizia. Camigna — Gorizia.“ Vertovino — Gorizia. Reifemborg — Gorizia itd. Potem naši nasprotniki, posebno Italijani, prihajajoči iz Italije, lahko trde: „Qui se ancora la nostra terra!“

Ako nam bi kdo hotel ugovarjati, da Slovincem na Slovenskem ni treba slovenskih napisov, ker tako dobro vedo, kje da je ta ali druga vas, temu rečem, naj bi bili pa na Furlanskem slovenski napisi, ker Furlani tudi lahko dobro vedo za svoje vasi. To bi bilo enakopravno. Zakaj se mora Slovenec posluževati tujih jezikov in biti celo doma zadaj? Nikdo naj ne misli, da hočem prenapet biti in tirjati le slovenske napise, tega ne! Ali če naša vlada neče dati našemu slovenskemu jeziku na slovenskih tleh pravice, naj napravi napise pa v vseh treh jezikih; to bode enakopravno.

Pravico ljub.

Iz Tolmina dne 23. avgusta t. l. Dragi mi soobčani! Povsod slišim občinstvo govoriti, da mu poslednje prestava učiteljev niso po godi, posebno pa gledajo gospod Fajgeljua ne. Da je ta prav zmožen učitelj in najboljši organist za nas zgubljen, je gotovo; da pa si v tej zadevi vsaj drugače nekoliko pomagamo, treba je se koj oglašiti. Znano je, da dose-dajni gospod kaplan Čargo ne bo vedno pri nas, in ako si zdaj ne pomagamo, da dobimo organista, bomo še naše orglje lahko na sv. Ivana večer prod

sloveč korar goriške metropol. cerkve, ki me je bil napravil v letu 1838, da sem mu iz „Mildhimisches Liederbuch“ poslovenil pesmice, od katerih je dal tri ponatisniti v svoje znane bukve, namreč: „Mraz“, ki se začne z besedami: „Per hudi zimi blagor m’ je“; „Bog jo povsot“, je naslov druge moje pesmice, ki se začneja: „De je en Bog, ki ljub’ ljudi“, in tretja je „Starost: Pošteni Martin v čast“ vesel.“ Da sem pa leta 1841 z večjo marnostjo poprijel se slovensčine, je bil vzrok ta: To leto so bili prišli k nam nekateri bogoslovci iz Ljubljane, namreč g. Wolšič, g. Ferjan Janez itd. S poslednjim sva se bila posebno lotila bolj zbrhati se v slov. jeziku. Prestavljala sva iz Chimanija, in iz drugih enakih povestnih knjig, si popravljala, in tako sva bila konec leta spravila vkup „26 povesti za mlade ljudi“ ki so bile samo pod mojim imenom natisnjene še le leta 1847 pri Paternolliju v Gorici. Pred še kot to knjižico sem bil izdal drugo knjižico z naslovom: „Vodnik pobožnega Kristjana“. Da sem to molitveno knjižico spisal, me je bil bukvovez Franc Rosen napravil. Nekaj sem bil za to knjižico iz nekkih laških bukvic poslovenil, nekaj iz več drugih slovenskih molitvenih bukvic povzel in takó jo leta 1845 dal natisniti v Celovcu pri Jan. Leonu. Vse to pa v bohoritici.

Konec šolskega leta 1841 sem bil izvoljen za prefekta v semenišču, in kor sem bil še premlad, sem tleto jesen z drugimi posvečen dobil samo subdiakon in diakonat, in še le o božjnih praz-

cerkvijska kres zažgali. Gospod Fajgelj je orgljal za majhno plačilo, katero daja cerkev. Ako pa hočemo imeti organista, ki ne bo učitelj, treba nam bo naložiti za to novi davek, katerega smo pa že tako čez mero. Zahtevamo, da se razpiše služba učitelja, in naj se da takim prednost, ki bi prevzeli tudi orgljanje. Moj namen ni, kaj razkladati, kar bi nam ne delalo časti, le toliko omenim, da lansko leto so iskali pregreška, kakor Ribničanu konja, ki je vedel, da je konj v „taj dolajni“, pa ga je vendar šel pred v drugo iskat — zato pa se nam svet smeja.

Črniče, 24. avg. 1887. — Iz prijateljskega pisma, ki mi je te dni došlo iz Argentinske ljudovlade v južni Ameriki, posnemam sledeče vrstice, ki se mi zdijo, da vtegnjejo zanimati marsikoga izmed marljivih čitateljev našega cenjenega domačega tednika.

Paraná, 17. julija 1887. — Glavna vera je tudi tukaj — kristijansko katoliška. A pridiga se po kastiljski, in tudi navadno molitve, ki se pri nas opravljajo slovensko, molijo se tod v omenjenem španjskem narečju. Ob takem, se vé, nastaja za vse nove naseljence in prišlece velika neprijetnost zastran jezika; posebno za tiste, ki niso prinesli nobene italijanske besede v glavi seboj, je stvar silno težavna.

Kolika dobrota bi bila za tukajšnje Slovence, ako bi jim bilo dobiti vsaj le kake slovenske knjige! A nikjer jih ni najti, razun krivega razlaganja sv. pisma od angležskega „svetopisemskega društva“, ki trdi, da take bukve povsod in v vseh jezikih skorej zastoj, ko ima vendar dotični agent po 60 tolarjev plače na mesec in vrh tega še polovico stizenega denarja. — Vidite tedaj, kakó drago si prizadeva to društvo širiti krivi nauk!

Mislil sem torej, kakó bi se dalo tukajšnjim Slovincem pripomoči, da bi vsaj nekoliko slovenskih bukve dobivali, ter iz njih zajemali hrane za časi in večni prid in spravil sem skupaj nekoliko rojakov, ki so zadovoljni vpisati se v družbo sv. Mohora. Šli so bili k konsulu, da bi jim en odposlal zadevni denar; pa konsul ni hotel sprejeti take malenkosti. Lepa prilika se jim je pa ponudila, ko so zvedeli, da sem namenjen jaz v kratkem napotiti se v svojo ljubo domovino. Prosili so me torej, naj jaz sprejemem njih denar, ter naj jih dam tamkej vpisati, vsakega pod svoje predstojništvo, in izročili so mi vsak po en „peso“ (tolar), ki znaša v današnjem kursu okoli 1,60 do 65 kr. našega denara.

Torej prosim Vas v imenu vseh podpisanih, da blagovolite vpisati imenovane družnike po primerni poti. Sej vpisno prošnjo bi že poslali navadnost sami, a denar pošljati je sitno. Ker pa imam denar jaz v rokah, in Vi bolj poznate moje domače razmere, upam, da mi tega ne odrečete, ter da se name za toliko že zanesete in da blagovoljno prevzamete pri družtvu poročstvo za me.

Prosimo slavno opravištvu družbe sv. Mohora, naj bi ne gledalo na pravila zaradi vpisavanja, ampak naj bi vendar poslalo, ako ni novih, vsaj bukve prejšnjega leta. Začenjalo naj bi se pri vsakem spisu s prvim snopičem.

Naj se vendar vsmilijo slavno društvo sv. Mohora svojih bratov v Ameriki, ter naj jim pošlje že to leto zaželeno hrano! — Prosim pa tudi Slovence sploh, naj bi se spominjali svojih rojakov v daljnem svetu. Koliko in koliko je bukev tam v Evropi podučnih in zabavnih, ki v prahu ležijo po policah! Bi se li ne moglo osnovati kako društvo, ki bi imelo namen, pošiljati vsako leto po nekoliko knjig v Ameriko. Vem sicer, da bi bila to sitno; a trd bi pri malih stroških donesal obilnega sadu. Skušajte torej to mojo željo na pravem mestu objaviti; upam, da Vaša spoštovana beseda ne bo zastoj.

Družniki so: Janez Tinta iz Vipolž — Francec Blažič in Vipolž — Ljube Jakoncic iz Vipolž — Francec Markočič iz Biljane — Miha Mohorič iz Fojane — Francec Prinčič iz Cerovega — Janez Cijan iz Peči (Méno) — Anton Jakin iz Cerovega — Jožef Devetak iz Gabrij (Méno) — Anton Crnce iz Gabrij (Méno) — Andrej Furlan iz Cerovega — Andrej Pahor iz Novevasi (Devin). Č—k.

Od Ajdovščine. — Slavna i dična je smrt za domovino. Duh prislovice te me ni vže od „Custozze“ sem tako prošinjal, kakor v nedeljo v Ajdovščini. Kakor v zadnji „Soči“ objavljeno, praznovali smo veterani rojstvo Nj. Veličanstva našega cesarja Franca Josipa I. Sijajnost in presrečnost, s katero nas so čestiti Ajdovci vzprejeli, vravnala nam je ude, ki so nam bili na daljnji vožnji otrpneli; odgnala nam je otožnost mirkega vremena; pomladila nas je. Prišli so nam na proti do „kriške meje“; visokorodni g. grof Lantieri nadpoveljnik veteranov z godbo in gasilno stražo vipavsko; starešinstvo z g. županom na čelu; slavni uradi: c. k. sodnija in c. k. davkarija z g. sodnikom in podrejenim obojem, in rokodelsko društvo z zastavo. Stopajočim od „Putrhov“ mimo cerkve po ulicah do „Grada“ vzvalovi se nam srce, ker vse hiše — nijedna izvzeta — bile so okrašene z zastavami: narodnimi, cesarskimi in deželskimi. Okinčanje ulic od „Putrhov“ do „Huble“, okinčanje „tržišča (placa),

predgradja in Grada“ bilo bi zmagovalcu — slavje slavečemu — na čast. Malo po „deseti“ odšli smo v cerkev. I ona je v praznično svetlečej se obleki. Sv. mašo bral je domači g. župnik; stregla sta mu pa dva naša veterana in svirala je naša godba; prisostvovali so sv. maši vsi dostojastveniki v prebiteriji. Po dovršenem cerkvenem opravilu, to je po odsvitanji, cesarske himne v cerkvi krenili smo pred „Grad“. Tu je naš predsednik, visokorodni g. major Hannbeck imel nagovor v nemščini. Opisoval je visoki pomen praznika in slavnosti rojstva Nj. Veličanstva ter v nas vzbujal ljubezen in udanost do presvetlega cesarja in Habsburske hiše. V „naščini“ nam je to razložil nadpoveljnik naš visokorodni g. grof Lantieri in v laščini g. podpredsednik veteranov, plemeniti g. major Catinelli. Vse to v ploskalci in dežji, kar nam je prav dobro delo! — O polodne vsedlo se je „možstvo“ h kosilu; jello in pilo je pri enomernem deževanju; to je trajalo do 5¼. Okolo 2¼ prišel je obed „zbrane gospode“. H temu povabljeni so bili vsi gg. župani iz okraja in vsi odličnjaki kraja. Vdeležilo se ga je blizu 50 oseb. Prva napitnica visokorodnega g. predsednika našega veljala je cesarske hiše Nj. Veličanstvom cesarju, cesarici, cesarjeviču in cesarjevičini ter se v napitnici jako laskavo zahvalil osobito občini in slavnim uradom za tako sijajen in presrečen sprejem (veteranov način sprejema bil je opoldne natančno brzojavljen na dvor) gromoviti živiozvikliki in zazviranje „cesarske himne“ je napitnico zaključilo. Na to se je odzival g. župan in za njim g. sodnik ter se prvi v imenu občine, drugi pa v imenu slavnih uradov zahvalil za podano jim priliko, po kateri zamorejo tudi oni radostnega srca pripomoči h razvrtku in napredku toli imenitnega društva. Plemeniti Zuck, tajnik namestniški zastopal je državo in je v enakem smislu pa veteranom napil; plemeniti major g. Catinelli mu je pa odzdravil. Visokorodni g. H. Hohu je veteranom napil v imenu lastnikov tvornice — prejnice. Zadnja napitnica, ki je spomena vredna, bila je napita cesarske vojske. Nazdravitelj predstavil nam je vojsko kot uzor pravega avstrijskega domoljuba. Rekel je: Kakor vojska, ki sestoji iz tisoč i tisoč mož raznih čudi, a vse te ljudi veže vez, katera vojsko mogočno in silno čini — vez pokornosti in udanosti do poveljnika, — enako mora tudi razne narode avstrijske države vezati vez spoštovanja in udanosti do Nj. Veličanstva našega cesarja Franca Josipa I. in do Habsburske hiše. Tako bode Avstrija mogočna in silna. Okolo 6. smo poobedovali. Dež se je razlil in mi smo se razkropili. Jedni h plešišču, drugi h prijateljstvu, tretji na dom itd. Razšli smo se vsi jednih misli: Častiti Ajdovci so nas bili sprejeli proti vsemu pričakovanju slovesno. Presrečna jim hvala za to!

S Cerkljanskega, 15. avgusta. Po dolgih suhih dnevih namočil je blagodejen dež 10. t. m. posušeno in razpokano zemljo; toda za toliko potrebo še premalo, in vse kaže, da še ne bo tako kmalu zadostno deževalo. Nada dobre letine plava po vodi, če ne rečem boljše po suši, ki neusmiljeno mori užo tako pičle pridelke; razun ozimnice vse slabo obeda. Seta se je sicer o prvi košnji precej nakosilo in izvrstno posušilo, toda druga košnja ni dala skoraj nič in tudi paše zmanjkuje; slabo kaže tedaj na vse strani. Ker se v dobrih letinah komaj shajamo, lahko si je misliti, kako težko bo še le letos, ko kažejo vsi pridelki tako pičlo.

Cena zemljiše tudi tukaj grozno pada; nedavno prodali so po posilni dražbi nekemu tukajšnjemu slaboglasnemu posestniku zemljišče in poslopje, ki je med brati vredno 2500 gl., za burih 1304 gl. Upniki, ki so imeli na sirotinsko varno-uknjiženo, so se za svoj denar ubrisali ter godernajo nad javno knjigo, češ, kdo se bo še uknjiževal, če se potem radi enega nesterpljivega upnika celo zemljišče tako pod ceno proda!

Še nekaj. Nasvet tistih gospodov, ki hočejo posebno postavo o plemenjskih bikih, nam čisto nič ne dopada. To bi dolgo pota napravljalo našim živinorejcem z živinčetom in pa še plačevanja, in tega ne maramo, da nas bi kdo k temu še silil; plačevanja pa imamo že tako na vse strani preveč, da sami ne vemo, kje se začne in kje se konča — tedaj le previdno, da pred časom ne obuemoremo.

Čudno, da so ravno letos tolikarj toži čez nepotrebno in razujzdane plese! Pri nas se sicer s plesom ne ponášamo kaj posebno, šli se pa ostudno kvartanje in to med možmi in očeti, ki bi imeli mladini lep zgled dajati. Sram jih bode!

Upijoči puščavec.

Politični razgled.

Cesar je na svoj rojstveni dan ustanovil zlato svetinjo za odlikovanje posebnih učenjakov in umetnikov. Podelil jo je že 11 učenjakom; mej temi je tudi naš dr. Miklošič in še eden Slovan; drugi so Nemci. Čehe je hudo zbadlo da ni minister Gantsch predložil cesarju nobenega

Čeha, ker tudi eni imajo mnogo učenjakov in umetnikov. Staro- in Mladočehi so si podali roko, da bodo skupno delali za narodne pravice, katerim se naučni minister ni pokazal prijaznega z razpuščenjem srednjih šol. Gotovo tudi nasi državni poslanci ne bodo smeli v tej zadevi rok križem držati, ampak soglasno s Čehi postopati. Nekateri mislijo, da ta naredba naučnega ministra je prvi korak že stare ščedilne komisije, ker pri nas je navada, da se najprej in najbolj ščedi pri šolstvu.

Na Dunaji je te dni skupno ministersko posvetovalje, kako bi najhitreje oborožili vso vojsko z novimi puškami.

Koburžan ima v Bolgariji že dosti težko stanje. Prejšnje ministerstvo je odstopilo, novega pa ne upa nobeden sestaviti. Med vojaki, posebno med konjico se je jel širiti Koburžanu nasproten duh, da so morali že več posadek premestiti. Rusija je poslala velevladnim protest proti Koburžanu, kateremu se pridružijo, kakor časopisi pišejo, vse velevladi, celo Angležka.

Rusija je že previdela, da se židom ne sme pustiti več proste roke, zato pripravlja postavo, s katero jim bo gnotne vire nekoliko zatvorila.

Italijani bi se bili že spomlad radi maščevali nad Abisinici, ker so jim bili pobili okoli 500 vojakov, pa bali so se vročine; zdaj pa pripravljajo precej močno vojsko, da jo pošljejo v Abisinijo.

Domače in razne vesti.

Štiri stipendije po 200 gl. razpisane so za dijake z Goriškega, kateri so doveršili srednje in stopili v visoko šole. Pri podelitvi so bo gledalo na to, da dobijo te stipendiji dva dijaka slovenske in dva italijanske narodnosti. Če bi manjkalo dijakov izmed ene rečenih narodnosti, smo se nakazati stipendij dijakom druge narodnosti. Stipendiji se bodo izplačevali v štirih četrtletnih odplačilih na prošnjo udeležence, ki mora izkazati, da je vpisan v vsoučiliščno matrikulo in pozneje, da obiskuje učilišče. Dotične prošnje se imajo polati deželnomu odboru v Gorici pismeno do konca septembra t. l. in naj se jim priložijo spričevala zrelosti, ubošva in vpisa v eno izmed visokih šol.

Razpis stipendijev. Tri stipendije za obiskovanje tečajev na dunajski šoli za umetnost in obrtnijo, ki se začnejo prvo dni oktobra 1887 razpisal je dež. odbor in sicer: 1. dva stipendija po 317 gl. najdenima rokodelcema, katera bi hotela obiskovati zimski tečaj za rezlarje in strugarje. 2. eden stipendij v znesku 500 gl. za obiskovanje tečaja za leto 1887-88 v III. sekciji za obrtnijo, kovoznanstvo in elektrotehniko. Sprejemajo se v nizi tečaj mladenči, ki so dopolnili 14. leto svoje starosti in dovršili z odličnim vspehom ljudske šole; v viši tečaj pa mladenči, ki so dopolnili 20 leto starosti in ki so vže dostojno izobraženi v ključarstvu in v strojostavbi. Prošnje za dovolitev enega ali drugega teh stipendijev naj se položijo podpisane deželnomu odboru do 18. septembra 1887 in naj se jim priložijo sledeča pisma: a) krstni list, b) spričevalo o domovni in stanovanji v zni izmed občin te dežele, c) spričevalo dovršenih šol, dokaze, da je prošilec zveden v svojem rokodelstvu in spričevalo dovršenih služeb. d) spričevalo o dobrem zadržanju.

Kmetijski izobraževalni tečaj za učitelje preneha v soboto 27. dne t. m. Vodja kmetijske šole g. Kramar odšel je kot nadporočnik k vojaškim vajam v Postojno, tako tudi vrtnar brambovec g. Devetak.

Reservni stotnik Schmiedhauser je padel s konja in si na dveh krajih zlomil roko.

Č. g. Rijavic Blaž župnik v Batujah pri Črničah umrl je preteklo nedeljo za mrtvoudom. V terek je bil pogreb, ki ga je vodil č. g. Anton Cibič, dekan v Črničah. Več duhovnikov in mnogo ljudstva je skazalo poslednjo čast dušnemu pastirju. Requiescat in pace.

Tominsko učiteljsko društvo bo imelo svoj glavni občni zbor v Tominu dné 27. septembra (t. j. dan pred uradno konferenco) ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju — se sledečim dnevnim redom: a) poročilo o društvenem delovanji; b) pregled društvenega računa; c) volitev treh pregledovalcev računa; d) volitev društvenega odbora; e) poprava društvenih pravil; f) morebitni predlogi. Čl. društvenikom se toplo priporoča, da blagovolé v polnem številu udeležiti se zborovanja.

Predsedništvo.

„Delavsko podporno društvo v Trstu“, postavilo si je na sv. Gori v spomin božje poti 8.

maja t. l. lepo spomensko ploščo, ki je položena med glavnimi stopnicami in ima napis s pozlačenimi črkami: „delavsko podporno društvo v Trstu“ spomin na dan 8. maja 1887. Častilo!

Ples v št. Roku imel je preteklo nedeljo neugodno vreme. Še le zvečer je Jupiter pluvius prizanesel prav po nepotrebnem. Saj imajo taki javni plesi sploh mnogo slabega, kar je v „Soči“ uže večkrat bilo omenjeno. Naj nevedoma tukaj eno tako zlo. Ples je bil pred cerkvijo in zraven brjarja so tudi plesali. Kedo? Nožna mladina od 8 do 15. leta obojega spola, vse vprek pomešano. Za kratkega opazovanja te nadpolne (1?) mladine imeli smo priliko videti nekaj jako čudnih prizorov. Kaj porečete na to vi zagovorniki javnih plesov? Ali niso to kresila strasti? torišča nemoralnosti?

Slovesen sprejem Čehov pri Sv. Ivanu v Trstu ni bil dovoljen, v Benetkah pa so jih sprejeli slovesno ter jim priredili serenado. Mislimo si — čast!

Velocipedistom je v Tržiču in Ronkih povedano po ulicah se kolovratiti. V Gorici so tudi že govorili o taki prepovedi, pa morda ni še razglašena, ker je vedno preveč teh nadležnih kolovratnežev po ulicah. Večjo nevarnost še, nego velocipedisti, delajo nekateri gospodiči, ki se vozijo s konji po ulicah za „kratek čas“ tako naglo, da ljudje pred njimi kar beže, da ne pridejo pod voz. Ljudstvo vedno godrnja čez to, a nekaterim menda mora biti vse dovoljeno.

Slavnostni spis. Č. g. Dav. Trstenjak, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Starem trgu, obhaja letos 50letnico svojega književnega delovanja. V ozir tega pride marsikomu prav popis njegovih pisateljskih del. Tega nam podaja č. g. Andrej Fekonja, kaplan pri št. Pavlu v Sv. dolini, pod naslovom: „Dav. Trstenjak, slov. pisatelj“. Dobi se pri založniku, g. A. Trstenjaku v Ljubljani za 30 kr.

Popravek. V sled §. 19. tiskovne postave presim, da v prihodnjem listu „Soč.“ posnamote sledeči popravek vesti, ki se nahaja med „domaćimi in raznimi vestmi“, z nadpisom „preiskava na Placuti“ v št. 34 letošnje „Soče“. Ni res, da oče in mati podpisane sta bila rojena slovenske krvi. Ni res, da njegovi sinovi in hčere počenja neumnosti s tem, da zaničujejo in zasramujejo, kar je avstrijskega, poveljujejo pa Oberdanke in vso; kar je unstra luže Armin Niederkorn c. k. učitelj v pokoju.

Nagib ločitve iz zakonskega stanu. V Novem Jorku v Ameriki je neka gospa vložila pravdo proti svojemu možu, da se njiju zakon razveljavi. Navedla je sledeče uzroke za ločitev: 1. da je ona kratkovidna, torej ni mogla pred poroko spoznati, kakšen je njen mož in je še le potem zapazila, da ima bradavico na nosu; 2. ker mož ponoči smrči, da ona ne more spati, in 3. ker bi rada vzela drugega moža. Odvetnik ji zagotavlja, da doseže ločitev.

Zvesta straža. Nadvojvoda Albrecht maršal c. kr. vojna je bil pred kratkem v Nabored blizu Balia. Ko je hotel ogledati si tamošujo trdnjavo, pride do prve straže. Vojak nadvojvodi „salutira“, a ne pusti mu iti naprej. Nadvojvoda se nasmehne ter pové vojaku, kdo da je, a tudi sedaj ga vojak ne pusti v trdnjavo. Nadvojvoda pohvali vojaka ter odide.

Marija Stuart svetnica. Časniki poročajo, da papež okliče za svetnico nesrečno škotsko kraljico Marijo Stuart, katerej je angleška kraljica Elizabeta, ko jo je dvajset let držala v ostri ječi, ukazala glavo odsekati. Papež Benedikt XIV. je uže pripoznal, da ima Marija Stuart vse lastnosti, ki so potrebne za mučenico. — Marija Stuart je gotovo ena najbolj tragičnih oseb, trpela je silno, ostala pa zvesta katoliški veri, zaradi katere jo je Elizabeta zelo sovražila, morebiti tudi rabljo izročila.

Listnica urednikova. Dopisniku „Slov. Naroda“ že zaradi tega nisem mislil odgovarjati, ker prav tisti dan, ko je dopisnik svoj tolikanj „dobrohotni dopis“ za „S. N.“ sestavil, izjavil sem „pogrešno“ v „Soči“ da bode uredništvo skoraj moralo tudi za popravke pogreškov dobiti prostor v listu. Ker pa je gospod dopisnik s svojim dopisom zaželel hotel pokazati, da je „dobrohoten“ moram ga vendar prepričati, da je zgrešil pot dobrohotnosti, in dopis nekoliko ob svetiti tudi občinstvu, za katero je pisal. Jaz sem že sam v poslednji „Soči“ javno priznal preobito pogreškov, predno sem čital „dobrohotni“ dopis gospoda dopisnika, in sicer zato, ker v tiskarni nisem mogel doseči zaželenega namena. Dobro hoteči ljudje sicer že potrpe, a kar je preveč, je preveč — kadar je mera prepolna, mora „iti čez“. — Mera gospoda dopisnika je bila „Sočinih“ pogreškov prepolna, zato „so šli čez“ v „S. N.“ Ker mi dopis v „S. N.“ o mojem uredovanju „Soče“ povprek kaže „le dober namen“ gospoda dopisnika, se mu priporočujem, naj izvoli naznaniti svoje težnje v prihodnje naravnost meni, ali tiskarni, ali pa celo lastništvu; saj večina oseb, ki pri listu odločujejo, je gotovo taka, da nasveta rada sprejema, preudarja in se primerno po njih ravna. Čemu je „dobrohotni“ gospod dopisnik za tako „dober“

namen prec na največji zvon udaril in s tem celo take zganil, ki ljubijo tiho in mir.

Ves dopis ima sicer res nekaj „dobrohoten“ zadržaj, in mej drugim še pravi: „Glede pisateljsko — uredniške sposobnosti gospoda urednika, (sic) ni, da bi se mu odrekala ta zmožnost, vendar si dovoljujem... opozoriti ga na... pravopis.“ Pri tej priložnosti pa moram gospoda dopisnika tudi jaz na nekaj opozoriti. — Na Angležkom je bilo pred malo leti društvo najboljših pisateljev neko knjigo pregledalo in pogreškov očistilo, potem pa razpisalo nagrado onemu, ki bi dobil v isti knjigi kak pogrešek. Ko je prišla knjiga v javnost, so čitatelji samo na naslovni strani dobili sedem pogreškov. Kdor bi hotel pogreške iz političnih listov objavljati, bi imel preveč dela. Saj niti dopis, meni pogreške očitajoč, ni brez pogreškov. Dalje pravi „dobrohotni“ gospod dopisnik, da list, ki le enkrat v tednu izhaja, ni posebno težavno popravljati. Na to moram gospodu dopisniku povedati, da kakor kdo umi, tako tudi govori. — Kdor uredi, dobro ve, da je n. p. Soča sešodno novemu neskušanemu uredniku mnogo težje uredovati in dobro popravljati, nego uredništvu kakega dnevnika, kajti „Soča“ se dotiskuje v enem dnevu, kakor dnevnik, in se mora tedaj tudi vsa v enem dnevu popraviti. Ta dan mora se še politični pregled spisati in s spisovanjem novic mašiti prazni prostor, dočim opravlja isto delo pri dnevniku več uredniških oseb. In, kaj misli „dobrohotni“ dopisnik, kolikrat toliko pogreškov naredi jezika nezmožen s a-vec, kot jezika zmožen? Kdor se hoče ob pogreških drugih sititi, mu nikoli ni treba stradati.

Glede „dobrega denara“ moram še omeniti, da je za moj trud tako pičel, da bi mi ga nikdo ne mogel zavidati, in dostavim, da se nisem prejel uredništva „Soče“, kakor se prime klop kože. Urednik „Soče“.

ZAHVALA.

Iz dna svojega razveseljenega srca izrekam na tem mestu najgorkejšo zahvalo svetemu Očetu papežu Leonu XIII., ki so blagovolili me imenovati svojim kamornikom, — premilostljivim knezoškofofom in škofom Koroškemu, Ljubljanskemu, Djakovskemu in Tržaškemu, ki so mi srčno čestitali o priliki moje zlato maše, visoko čestitim gg. duhov. am v Ljubljani, ki so mi darovali prekrasne mešne buče, — preljubim koroškim Slovincem, ki so mi izročili v spomin dragoceni kelih, — vsem slavnim občinskim odborom, ki so me izvolili za svojega častnega občana, — vsem čestitim deputacijam iz Hrvaškega, Primorskega, Goriskega, Krajskega, Štajerskega in Koroškega, ki so me v nepričakovano velikem številu počestili s svojim obiskom in mi nasteno čestitali, — izvrstnemu pevskemu zboru Ljubljanske čitalce, ki je s svojim sodelovanjem vso svečanost neutrudljivo in sijajno podpiral, — vsem drugim, ki so k povišanju te svečanosti, bodi si kakor koli, pripomagovali, — vsem onim, ki so mi svoja voščila pismeno ali telegrafično v tako ogromnem številu na znanj dali, — sledajoči slavnemu odboru, ki se je neumorno potrudil, da se je vsa svečanost na vse strani vršila v najlepšem redu.

Andrej Einšpieler,
zlatomešnik.

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem izrekamo najtoplejše zahvalo za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu našega nepozabnega sina

Josipa Budana.

V Gorici, 24. avgusta 1887.

Žalujoči ostali:
Stariši, brat in sestra.

Javna zahvala.

Spodaj podpisani izrekava javno zahvalo slavnemu c. k. priv. zavarovalnemu društvu „Avstrijski Feniks“ na Dunaji, ker je po nesreči požara dne 22. julija t. l. vso škodo v njih hišah, v hlevih in pri blagu, po nadzorniku Janeza Ferrari v Trsta posteno in vestno priznal, glavni zastopnik gosp. Janez Selinger v nujskih ulicah v Gorici h. št. 3. je pa to svoto točno izplačal. —

Perleje pri Anhovem blizo Kanal-a.
dne 15. Avgusta 1887.

† Galijaušek Anton.
† Simčič Miha.

Videlo!

ŽUPANSTVO V ANHOVEM
dne 15. Avgusta 1887.

Župan:

A. Gabrielčič.

NAZNANILO.

Usojam si naznaniti p. n. častitemu občinstvu, da sem z dnem 11. julija t. l. ustanovil v Mirnem apnensko peč (Ringofen), ki neprestano deluje. Izdelki apna bodo gotovo glede kakovosti in cene vsakega zadovoljili.

Za obilo naročitev se priporočujem!

Z odličnim spoštovanjem,
Fr. Pauletig.

Naročila sprejema moj zastopnik Aleksander Soller, via Vetturini h. št. 16.

Prvo skladišče — V Raštelji št. 2/25

JOSIP CULOT V GORICI.

Bogata zaloga: celulozidnih zavratnikov in zapustnikov za duhovnike, meščane in vojake; področje, rožnih vencev, svetinj; cigaretnega papirja nove vrste; okvirjev s papirja z vsem, kar jo treba, s papirja zlato, sreberne in rudnate barve; lepoticja, dišav; vsake vrste igrače na veliko izbiri za dečke in deklice; različnih kovčgov in popotnih torb za gospe in gospode; vsakovrstnih čevljev, solnov in solničkov malih in velikih za moške in ženske; vrhu tega vsakovrstnih galantarij ličnih in navadnih na veliko izbiri.

VRTNA SEMENA ZAGOTOVLJENA.

Zmiraj in vso po najnižjih cenah, da se ni bati tekmovalja.

Opomba. Naznanjam sl. občinstvu, da moje skladišče in štačuna ob nedeljah in praznikih nista odprta.

Prvo skladišče — V Raštelji št. 2/25

Priporočilo.

Provezel sem gostilno v Šempetri, v katerej se toči vino, pridelano na posestvih gosp. grofa Coroninija; zato ujudno vabim p. n. občinstvo k obilnemu obiskovanju te gostilne. Za dobro postrežbo, t. j. dobra vina, gorka in mrzla jedila in primerno ceno bom vestno skrbel.

Janez Nissatto.

Želodene bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila. Večji del onih kapljic, izložkov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letečimi besedami, ni drugega ko prevara, pogosto še škodljiva. Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne živece, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega barbarara, korenike, ki je sploh znana po svojem pravnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko josti ne diši, proti neprijetni sapi, gujusu, riganju, zabasanju, hemoroidalnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s produktom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.
V TRSTU pri G. B. Revis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.